

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Poročilo o delu Sveta za socialno in invalidsko varstvo za leto 1956

I.

Družbeno politična in upravna vloga sveta

Svet za socialno in invalidsko varstvo ureja specifična vprašanja s področja socialne politike, katerim družba kot celota posveča posebno pozornost.

Izhajajoč iz stališča, da gre za državljane, ki zaradi mladosti ali neurejenih življenjskih prilik, telesnih ali duševnih okvar niso pridobitno normalno sposobni ter se vsled tega ne morejo samostojno preživljati, je naloga sveta, da s primernimi ukrepi zagotavlja njihov življenjski obstoj.

Se več, ta politika soc. dežele nujno gre za tem, da v skladu z danimi ekonomskimi možnostmi zagotavlja vsem in tudi tem članom družbene skupnosti zadovoljive življenjske možnosti za zdrav duševni in telesni razvoj. Je to že sedaj uspešna pot k blagostanju za vse državljane, ki pa bo v polni meri uresničena s porastom narodnega dohodka do take višine, da bo vsak za polni prispevek po svojih sposobnostih prejemal tudi po svojih potrebah — tudi tisti, ki zaradi delovne nesposobnosti niso vključeni v delovni proces. Do takega blagostanja je sicer še dolga pot, vendar se že v tej prehodni dobi posveča posebna skrb in vlagajo dokajšnja sredstva za kritje vsestranskih potreb državljanov glede vzgoje, kulture in izobrazbe, kakor tudi za ostale komunalno stanovanjske in druge potrebe. Posebej pa se troši še nad 10% narodnega dohodka za potrebe socialnega zavarovanja, delovnega, socialnega in invalidskega varstva. Rezultati teh naporov so že dokajšnji, vendar je pred nami še veliko nalog, ki pa jih je treba sistematično in skladno reševati.

Sestav sveta in reorganizacija

Spričo obširne problematike in zato nesistematičnega urejanja zlasti zadev s področja delovnega varstva (razdrobljena na več sektorjev), je prišlo lani v avgustu do ločitve sveta in do ustanovitve posebnega sveta ter tajništva za delo. Izločili so se torej številni problemi, ki so po svoji družbeni vlogi važni in pereči kot je urejanje zadev okrog delovnih razmerij z arbitražo, organizacije dela in zaposlovanja, inspekcije dela ter zlasti še problemi vzgoje ter kvalifikacije kadrov v gospodarstvu.

Zaostajale so prej tudi naloge socialnega in invalidskega varstva, čeprav so bile pretežno že prenesene na občine, pa je bilo tem težko nuditi dovolj neposredne pomoči. Po ločitvi se je svet lahko posebej in temeljiteje posvetil tem vprašanjem.

Pri reorganizaciji vključuje družbeno upravni organ OLO za probleme socialnega in invalidskega

varstva 77 državljanov iz različnih sličnih področij življenja:

zdravstva 15, prosvete 8, proizvodnje 7, sodstva 5, različnih organov uprave 12, družbenih organizacij 26 in razno 4.

Sestavljen pa je takole:

Svet za socialno in invalidsko varstvo: 13 članov, 2 odbornika OLO;

Odbor za varstvo družine: 12 članov, 1 odbornik OLO;

Koordinirana z zdravstvom in prosveto Komisija za šolske in mlečne kuhinje, MDF in kolonije: 7 članov.

Koordinirana z zdravstvom in prosveto:

Komisija za delitev sklada za soc. ustanove: 5 članov.

Komisija za pritožbe v II. stopnji: 4 člani;

Odbor za invalidsko varstvo: 6 članov, 1 odbornik OLO;

Komisija za invalidska svojstva in revizije: 7 članov;

Komisija za invalidski in otroški dodatek: 5 članov;

Komisija za ugotavljanje delovne nesposobnosti: 4 člani;

Komisija za klimatsko in topliško zdravljenje invalidov: 7 članov.

Presoja problemov

Služba socialnega in invalidskega varstva zajema torej fizično, duševno ali pa socialno prizadete državljane. Potrebno je zato prikazati ne le družbeno utemeljenost — gre za človeka — ampak predvsem tudi principielnost v načinu reševanja, tembolj, ko teh vprašanj ne kaže reševati le kot socialne primere, s stališča moralne in pravne odgovornosti staršev do otrok in narobe, pozitivnega odnosa do dela in družbe, odnosa družbe do poedincev in teh do lastne osebe — torej s stališča vzgojnega, profesionalnega in socialno-ekonomskega usposabljanja vseh družbeno prizadetih oseb v čim večji možni meri za skorajšnje ali ponovno samostojno življenje in preživljanje.

Ta družbena skrb je v dokajšnji meri sicer urejena z zakonskimi predpisi. Zlasti varstvo staršev in otrok se ureja z zakonom o razmerju med starši in otroci, s predpisi o skrbništvu in posvojitvah, dalje s predpisi o zaščiti materinstva in otrok, o brezplačnem zdravljenju otrok socialnih in nalezljivih bolezni ter pohab, pa končno podrobnejši predpisi o varstvu voj. invalidov.

Vendar ti predpisi ne dajejo zadostne možnosti za učinkovito urejanje zadev, ker zlasti niso obdelani vsi problemi, odnosi in postopki usposabljanja poedincev za življenje ter se je, čeprav ob doslednejšem uveljavljanju zakonitih predpisov, zajemalo le težje akutne pojave in primere, proces nastajanja teh pa gre le svojo pot.

Da bi se zagotovilo doslednejše uveljavljanje predpisov, materialna resnica, objektivnost ter zlasti štiti le koristi otrok, je svet poleg neposredne pravne instruktaze po občinah (o tem več kasneje) imenoval posebno komisijo za pritožbe (le soc. zadeve rešuje v pritožbi republiški organ).

Reševanje teh pa je pokazalo, da je v zavesti državljanov še močno zasidrano staro pojmovanje »sociala«, ki naj bi jo v normalnem in materialnem oziru bila dolžna nositi le družba. Lastni napor, odgovornost staršev do otrok in narobe ter objektivno stanje in možnosti poedincev pa se odklanjajo in smatrajo kot krivica.

Od 238 pritožb na odločbe občin je bilo zavrženih iz takih razlogov 167. V vseh so bili prav značilni primeri družin z dvojnimi zaslužki, otroka v domu ali mater, ki jim doma gospodinj, pa naj vzdržuje občina. Dalje zapravljanje premoženja otrok, zatajevanje premoženja, izmikanje plačilom za razne oskrbine itd.

Sicer v manjši meri, so pa tudi občine postopale ozkogrudno in premalo upoštevale nekatere stvarne težave ali pa širše koriti. Iz teh razlogov je bilo ugodno rešenih 10 pri-

tožb, 52 pa zavrženih na izpopolnitev in ponovno odločanje.

Z doslednejšim reševanjem in skrbnejšo presojo pritožb se sicer uveljavljajo zakonska določila in pozitivnejši kriteriji, vendar z razmeroma majhnim vzgojnim učinkom.

Svet se je zato tudi lani glede na delo občin orientiral na poglobitev in razširitev socialne službe predvsem z naslonitvijo na množične organizacije, patronažno službo, šolo ter na okrepljene terensko socialno-zdravstvene svete, preko katerih je predvsem možno uveljaviti principiellnejše gledanje in še zlasti potrebne preventivne mere, da se zavrne nastajanje socialnih pojavov.

Ob problemu vzgoje otrok je dalj zlasti več poudarka na utrjevanje družine kot osnovni vzgojni faktor, katere odgovornost naj se uveljavlja predvsem z vzgojnimi, pa tudi s kazenskimi sankcijami, kjer gre seveda le za vzgojno kazeno mladostnikov.

Poleg različnih naporil in razgovorov je svet izdelal še posebna poročila za občinske svete in socialno varstvo družine ter organiziral uspešne občinske konference.

Domska zaščita otrok se je spričo šibkih uspehov še nadalje preusmerjala (če ne gre za težje vzgojljive ali defektne otroke) na zgodnejše in daljše rejništvo s tem, da hkrati intenzivno deluje na urejanju družinskih prilik. Uspešnost adopcij in pa zlasti zaostajanje v razvijanju rejništva je bilo precej ocenjevano. Tembolj, ko bi k večjim uspehom lahko mnogo več prispeval posebni seminar in pisano gradivo.

Svet je izčrpno razpravljal tudi o zdravstvenem varstvu otrok s poseb-

VABILO

Na podlagi 83. člena Zakona o okrajnih ljudskih odborih (Ur. list LRS št. 19-89/52), v zvezi z 48. čl. Statuta Okraja Ljubljana, sklicujem

18. SKUPNO SEJO

okrajnega zbora in zbora proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana, ki bo v torek, dne 14. maja 1957 ob 9. uri dopoldne v sejni dvorani magistrata v Ljubljani.

Predlagam naslednji dnevni red:

1. a) Razprava in sklepanje o spremembah in dopolnitvah družbenega plana okraja Ljubljana za leto 1957;
b) Razprava in sklepanje o predlogu Odloka o spremembah proračuna okrajnega ljudskega odbora Ljubljana za leto 1957.
2. Sklepanje o predlogu Odloka o ustanovitvi Okrajnega sklada za gospodarske kadre.
3. Garancije.
4. Razprava in sklepanje o spremembi o določitvi položajev in njih razvrstitve v položajne razrede v Mestni hranilnici ljubljanski in o spremembi sklepa o dopolnilnih plačah uslužbencev Mestne hranilnice ljubljanske.
5. Potrditev odločb o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest in odlokov o dopolnilnih plačah in položajnih dodatkih občinskih ljudskih odborov, ustanov in zavodov.
6. Personalne zadeve.

Vsak ljudski odbornik ima pravico, ustmeno ali pisмено predlagati spremembo ali dopolnitev dnevnega reda.

Morebitno odsotnost javite Skupščinski pisarni OLO, Kresija, soba št. 16/I (tel. št. 21-939).

Predsednik OLO:
Dr. Marijan Dermastla l. r.

